

REFERAT

6. november 2020

Møde i Det Særlige Bygningssyn

Torsdag den 5. november 2020 kl. 10.00 - 12.15

Slots- og Kulturstyrelsen, Skype-møde

Det Særlige Bygningssyn
c/o Slots- og Kulturstyrelsen,
Center for Kulturarv,
Fejøgade 1, 2. sal
4800 Nykøbing F.

Mia Kroer Ræbild
Arkitekt Cand. Arch./Sekretær for
Det Særlige Bygningssyn
Dir. 33 74 52 68

Fra Bygningssynet deltog:

Formand Jens Toftgaard, Nicolai Bo Andersen, Jens Andrew Baumann, Thomas Garth-Grüner, Peter Hee, Thina Wallin Jensen, Ulla Kjær, Gemma Lalanda, Sara Aasted Paarup, Mette Slynborg og Lisbet Wolters.

Afbud fra: Jens Hendeliowitz og Frank Allan Rasmussen.

Fra Slots- og Kulturstyrelsen deltog:

Enhedschef Merete Lind Mikkelsen, specialkonsulent Lisbeth Pepke, arkitekt Lisa Marie Gerdes, arkitekt Luna Dyre, arkitekt Mia Kroer Ræbild (referent).

DAGSORDEN

1. Referat af Det Særlige Bygningssynsmøde den 1. oktober 2020

Der var ingen bemærkninger til referatet.

1.1 Habilitet

Intet at bemærke.

2. Meddelelser

2.1 Orientering om Sophienberg, Hørsholm Kommune

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at styrelsen har fået en henvendelse, der går på at nedrive de to eksisterende pavilloner i haven, som ikke er omfattet af bygningsfredningen, og i stedet opføre to nye bygninger til boligformål. De nye bygninger har samme fodaftryk og volumen som de nuværende pavilloner. Endvidere vil man gerne opføre nye boliger nord for kastanjealléen, der ligger på matriklen, men uden for selve parken. Styrelsen er i tæt dialog med rådgiver om henvendelsen.

2.2 Orientering om indkomne klager over fredningsophævelse

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at der er indkommet 10 klager over Slots- og Kulturstyrelsens afgørelser om ophævelse af fredningen: Badstuevælen 3, Bjergerlav 5, Blegerstræde 16A og Rønne Allé 28, Christian Fogdens Plads 14, Mølstedsgade 3, Jens Eyberts Plads 3, Rønne Allé 40, Von Ostensgade 9, Von Ostensgade 10 og Von Ostensgade 27 - alle beliggende i Dragør Kommune.

2.3 Orientering om afgjorte klager i forbindelse med fredningssager

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at Kulturministeriet har stadfæstet tre af styrelsens afgørelser om ophævelse af fredningen. Det drejer sig om: Dybensgade 16, Nikolajgade 17 og Nikolajgade 19 - alle beliggende i Københavns Kommune.

2.4 Orientering om Glyptoteket, Københavns Kommune

Merete Lind Mikkelsen orienterede om de igangværende undersøgelser vedr. en reetablering af ovenlysvinduernes oprindelige omfang på Glyptoteket, idet det nuværende udvidede omfang giver for meget lys ned i udstillingssalene. Styrelsen støtter et følgeprojekt, som har til formål at fastlægge best practice på området.

3. Lister over byggesager i perioden 2. september til 5. oktober 2020

3.1 Bygningssynet fik den 29. oktober 2020 tilsendt svarene på de indkomne spørgsmål til byggesagslisterne. Synet havde ingen yderligere kommentarer til byggesagslisten.

3.2 Der var ingen yderligere spørgsmål til byggesagslisten over egne bygninger.

3.3 Der var ingen yderligere spørgsmål klagesagslisten.

4. § 7a

4.1 Den 23. oktober 2020 blev tredje del af listen over styrelsens forslag til fredede bygninger eller dele af fredede bygningsanlæg, som kan omfattes af § 7 a, da deres fredningsværdier overvejende ligger i det ydre og i hovedstrukturen, tilsendt Bygningssynet. Synet havde en kommentar til en enkelt bygning på listen.

5. Faglige retningslinjer

Merete Lind Mikkelsen pointerede, at de faglige retningslinjer ikke er en udarbejdelse af nye retningslinjer, men derimod en nedskrivning af styrelsens praksis, blandt andet med henblik på at sikre ensartethed i sagsbehandlingen, forstået således, at det er *de samme parametre*, der tages stilling til i hver enkelt sag. Afgørelserne vil altid tage udgangspunkt i sagens konkrete forhold.

Bygningssynet havde et par kommentarer til enkelte af de faglige retningslinjer, heriblandt forslag til, at styrelsen også indsætter illustrationer af gode eksempler i de faglige retningslinjer. Ligeledes kom der en opfordring til styrelsen om at udarbejde nogle vejledninger til, hvordan man bedst opsætter skilte, cykelstativer, elskabe og andet by-inventer når det sker nær en fredet bygning. Jens Toftgaard opfordrede endvidere synets medlemmer til at indsende konkrete kommentarer til de faglige retningslinjer direkte til styrelsen.

6. Byggesager

6.1 Frederikslund, Frederikslundsvej 21, Rudersdal Kommune

(20/06829 forelagt af Luna Dyre)

Det Særlige Bygningssyn lægger overordnet vægt på, at Frederikslund er fredet som et af de få bevarede eksempler på den franske arkitekt Joseph-Jacques Ramées virke i Danmark.

Det Særlige Bygningssyn finder, at en genetablering af stueetagens oprindeligt høje vinduesformat vil medvirke til, at der opleves en større balance i bygningens proportioner. Bygningssynet ser derfor meget positivt på den ønskede forhøjelse.

De oprindelige franske, indadgående vinduer har betydning for fortællingen om den franske byggeskik, som Joseph-Jacques Ramée repræsenterer. De indadgående, franske vinduer placeres typisk tilbagetrukket i murhullet, hvilket giver en optisk "hulvirkning" i facaden. Dette arkitektoniske greb bidrager til, at bygningen får et stærkt og roligt arkitektonisk udtryk. Bygningssynet vil derfor anbefale, at de eksisterende vinduer udskiftes til vinduer, der i form og placering svarer til de oprindelige.

Det Særlige Bygningssyn finder ikke, at en moderne fortolkning af vinduerne, hvor vinduerne er udadgående eller udføres med koblede rammer, vil være den rette løsning for denne bygning. Bygningssynet er positive over for en forsatsløsning, der er tilpasset de indadgående vinduer.

Det er Det Særlige Bygningssyns vurdering, at der knytter sig arkitektonisk kvalitet til bygningens klassicistiske udtryk, herunder til bygningens enkle, geometriske formgivning, der fremhæves af de ubrudte tagflader. Bygningssynet anbefaler derfor, at antallet af rundbuekviste begrænses til en rundbuekvist i tagfladen mod nord og en mod syd, dermed i alt to rundbuekviste. For at skabe ro i tagfladen anbefaler Bygningssynet desuden, at kvistene formindskes og at det centrale ovenlys fjernes.

Det Særlige Bygningssyn anbefaler, at en ny portal formgives med forlæg i historiske tegninger og på baggrund af studier af andre bygninger, herunder især lignende landsteder, tegnet af Joseph-Jacques Ramée. Bygningssynet finder, at en ny portal bør tage afsæt i bygningens eksisterende linjer, og at portalen dimensioneres efter registrering af oprindelig størrelse, hvilket fremgår af plantegningen år 1821.

Bygningssynet lægger særligt vægt på, at en ny portal tilpasses i forhold til den fremtidige vindueshøjde og det eksisterende gesimsbånd, som også ses på akvarellen af Søren Læssøe Lange. Bygningssynet finder desuden, at der kan etableres adgang til portalens overside, hvis det kan dokumenteres i murværket, at der oprindeligt har været en døråbning.

Det Særlige Bygningssyn vil med disse anbefalinger indstille, at projektet videreudvikles og bearbejdes i tæt dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, med henblik på at indhente styrelsens godkendelse af projektet.

6.2 Lerkenfeld, Svingelbjergvej 106, Vesthimmerlands Kommune

(20/08795 forelagt af Luna Dyre)

Det Særlige Bygningssyn er positiv over for en istandsættelse af Lerkenfeld og finder, at bygningen, trods dens dårlige stand, besidder en høj grad af både autenticitet og integritet, og derfor har en særdeles høj signifikans. Lerkenfeld rummer flere forskellige intakte historiske lag, hvilket gør bygningen til et enestående bygningsværk.

Det Særlige Bygningssyn lægger vægt på, at der ved en restaurering af dette omfang kan være risiko for, at den enestående fortælleværdi, som bygningen har i dag, kan gå tabt. Bygningssynet indstiller derfor til, at projektet gennemføres med største opmærksomhed på ikke at udskifte mere end absolut nødvendigt.

Det Særlige Bygningssyn finder det formålstjenligt, at den eksisterende skalmur mod syd nedtages med henblik på at udbedre bygningens konstruktive problemer. Bygningssynet har overvejet hensynet til genopbygning af skalmuren, da denne udgør et tidstypisk arkitektonisk virkemiddel. Dog lægger Bygningssynet vægt på hensynet til bygningens statik, og finder, at netop Lerkenfeld kan bære forskellighed i facadernes arkitektonisk udtryk, fordi bygningen i forvejen fremstår tæt sammenvævet af forskellige stilperioder.

På baggrund af ovenstående anbefaler Det Særlige Bygningssyn, at de foretagne undersøgelser, sammenholdt med tidligere registreringer, bør danne grundlag for en rekonstruktion af bindingsværksfacaden mod syd. Bygningssynet henstiller desuden til, at facaderne afsluttende kalkes over stok og sten for at give et ensartet og sammenhængende udtryk.

Det Særlige Bygningssyn finder, at 1800-tals vinduerne mod syd kan erstattes med nye vinduer, der i format og stilperiode forholder sig til den fremtidige bindingsværkskonstruktion. Bygningssynet henstiller til, at der ved rekonstruktion af sydfacadens udtryk i højst mulig grad bibeholdes det udtryk, bygningen fremstod med inden skalmuren blev opført, og således ikke tilføjes nye åbninger.

Det Særlige Bygningssyn vil med disse anbefalinger indstille til, at projektet videreudvikles og bearbejdes i tæt dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, med henblik på at indhente styrelsens godkendelse af projektet.

7. Eventuelt

Intet til eventuelt.